

FUNȚIONARUL , PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ

SUPLIMENT LA REVISTA „ADMINISTRAREA PUBLICĂ”

„Acel vlăstar plantat în primăvară dă roade bune de un sfert de veac”

Academia - Cancelaria de Stat: noi viziuni de colaborare

Pe 23 martie curent, la Academia de Administrare Publică au efectuat o vizită de lucru reprezentanții Cancelariei de Stat, Andrian ERMURACHI, secretar general-adjunct al Guvernului, Victoria CUJBĂ, șef Direcție administrație publică, și Uliana STICI, specialist principal, care au avut o întvedere cu rectorul Academiei de Administrare Publică, Oleg BALAN, doctor habilitat, profesor universitar. Scopul vizitei l-a constituit dezvoltarea relațiilor de colaborare dintre Cancelaria de Stat și Academia de Administrare Publică privind modalitățile și formele de cooperare în vederea pregătirii cadrelor înalt calificate pentru serviciul public al țării.

Rectorul Oleg Balan a făcut o prezentare a procesului de studii de la Academie, evoluția ascendentă a instituției în plan profesional și material, care dispune de capacități și condiții tehnico-materiale performante pentru a asigura necesitățile administrației publice în cadre înalt calificate, îndeosebi, prin dezvoltarea profesională.

Părțile au făcut schimb de opinii și păreri privind conlucrarea multidimensională dintre Cancelarie și Academie, cu scopul de a fi utilizate eficient și la maximum capacitățile Academiei,

în contextul implementării Strategiei Naționale de reformă a administrației publice, urmând să fie elaborate în comun modalitățile de cooperare în domeniul respectiv.

La întvedere au participat prim-prorectorul Andrei GROZA, doctor, conferențiar universitar, prorectorul Aurel SÎMBOTEANU, doctor, conferențiar universitar, Ion DULSCHI, doctor,

conferențiar universitar, director Departament studii superioare de master, Aurelia ȚEPORDEI, director Departament dezvoltare profesională, Elena ANDRONOVICI, șefa Direcției planificare și evidență contabilă, și Ludmila ANDRIEVSCHI, șefa Direcției managementul personalului și relații publice.

Cor. „F.P.”

„Bunăvestirea” și „Duminica floriilor” ne introduc în sărbătorile pascale pregătite să întâmpinăm cu inima deschisă și cu conștiința împăcată, trecuți „prin Postul mare”, „Învierea Domnului” sau „Paștele”. Reînvierea Naturii este în deplină armonie cu cea a Mântuitorului nostru

„Hristos a înviat!”

Sfintele Sărbători de Paști

Lumina Divină a Învierii

lisus Christos. Răstignirea pe cruce și Învierea Lui din morți, „cu moartea pre moarte călcând”, la hotarul dintre sâmbătă și duminică, ne amintesc o dată în plus în fiecare an preț de un mileniu că rostul și rodul „Învierii Domnului” este unul

ceresc, de reînviere a sufletului omenesc, a tot ce este legat de Lumina Dumnezeiască, dar și de cea harică, pe care anual o aduc reprezentanții fețelor bisericești de la Ierusalim și o împart conaționalilor noștri într-o sfințenie și veșnică cinstire a Lui Mesia.

„Paștele” este nu doar o sărbătoare de cult, ci una dintre sărbătorile domnești din an prin care creștinii își manifestă întreaga iubire și considerațiune față de Cel de Sus, de locul Lui în inima și-n conștiința noastră pentru toți – atât pentru maturi, cât și

pentru copii, pentru sufletul lor nemuritor.

Retrăirea an de an a acestor date sfinte vine să ne întărească în credință și în nemărginirea ei pentru sufletul uman în evoluția lui spre a fi mântuit odată, dacă vă viețuiți după principiile, poruncile biblice. Dumnezeu este pretutindeni, vorba lui Guru Nanak. El este, de asemenea, în inima fiecăruia dintre noi, conform gândirii mistice. Domnul le-a orânduit pe toate măiestrit, inclusiv Natura, pe care a creat-o într-o existență noastră într-un mediu anume întru creșterea și dezvoltarea-ne armonioasă. Celebrul George Călinescu nu zadarnic spunea

(Continuare în pag. 3)

Întrevedere Igor Dodon – Peter Michalko

Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon, a avut o întrevedere cu șeful Delegației UE în Republica Moldova, Peter Michalko, în cadrul căreia au fost abordate subiecte cu privire la cooperarea bilaterală

și multilaterală, politica internă și externă a țării, situația actuală din Moldova.

De asemenea, interlocutorii au discutat despre alegerile locale care se vor desfășura la Chișinău și Bălți, precum și despre alegerile parlamentare preconizate în toamna anului curent.

Șeful statului a pledat pentru dinamizarea relațiilor de cooperare între Republica Moldova și Uniunea Europeană în vederea realizării mai multor proiecte de interes comun în diverse domenii.

În final, Igor Dodon a reiterat că Republica Moldova trebuie să păstreze și să dezvolte parteneriatul cu Uniunea Europeană, restabilind, totodată, bunele relații cu Federația Rusă.

x x x

Aflat în vizită pe Sfântul Munte Athos, Igor Dodon a vizitat Mănăstirea Zografu unde se păstrează steagul de luptă al Moldovei și o icoană a Sfântului Gheorghe, dăruite de Ștefan cel Mare în 1502.

Anume la Mănăstirea Zografu, în luna august, în cadrul acțiunilor lansate cu prilejul Anului Ștefan cel Mare și Sfânt, la inițiativa Președintelui Republicii Moldova, se intenționează să fie inaugurat oficial „Monumentul lui Ștefan cel Mare și Sfânt, Domnitor al Moldovei”.

De asemenea, Președintele țării a convenit ca, până la finele anului curent, să fie aduse în Republica Moldova Steagul lui Ștefan cel Mare și icoana Sfântului Gheorghe, cu care domnitorul mergea în lupte, astfel încât cetățenii țării noastre să se poată bucura de aceste relicve de valoare.

Strategia de dezvoltare a societății civile pentru perioada 2018-2020 și Planul de acțiuni pentru implementarea acesteia au fost aprobate în ședință recentă a Parlamentului. La dezbateri au fost prezenți și reprezentanți ai societății civile. În debutul ședinței, aceștia au fost salutați de președintele Parlamentului, Andrian Candu, care le-a mulțumit pentru contribuția adusă la elaborarea și definitivarea Strategiei. „Aduc aprecieri și mulțumiri tuturor celor implicați, pentru efortul considerabil depus, timp de aproape un an de zile”, a spus speakerul.

Strategia urmărește implementarea a trei obiective generale. Acestea prevăd consolidarea cadrului de participare a societății civile la elaborarea și monitorizarea implementării politicilor publice, promovarea și consolidarea durabilității financiare a societății civile și dezvoltarea spiritului civic activ și a voluntariatului. Obiectivele generale și cele specifice urmează să fie realizate prin mai multe activități care vizează dezvoltarea mecanismului instituțional de colaborare între instituțiile statului și societatea civilă în procesele de elaborare, monitorizare și de evaluare a politicilor publice.

Strategia de dezvoltare a societății civile

Totodată, aceasta reflectă angajamentul Republicii Moldova de a consolida condițiile pentru dezvoltarea societății civile, de a continua acțiunile demarate în documentele precedente de dezvoltare a societății civile (anii 2009-2011 și 2012-2015) și se axează pe aceleași priorități strategice.

Astfel, la nivelul Guvernului va exista o structură responsabilă de cooperarea cu societatea civilă, va fi consolidată cooperarea dintre Parlament și societatea civilă, urmează să fi îmbunătățit cadrul legal în domeniul transparenței decizionale. Totodată, va fi perfecționat mecanismul de re-direcționare a 2% din venitul persoanelor fizice și cel de deducere a donațiilor, precum și urmează să fi reglementată dezvoltarea antreprenoriatului social.

Întâlnire cu oamenii de afaceri

Primul-Ministru, Pavel Filip, a participat la evenimentul de celebrare a opt ani de la deschiderea Zonei Economice Libere Bălți. Premierul a mulțumit conducerii zonei libere și întreprinderilor care își desfășoară activitatea în cadrul acesteia pentru contribuția la crearea unui mediu de afaceri atractiv și la dezvoltarea economiei naționale.

În cadrul vizitei de lucru la Bălți, premierul Pavel Filip s-a întâlnit cu oamenii de afaceri din regiune și reprezentanții autorităților publice locale pentru a discuta dificultățile existente în activitatea acestora și măsurile care urmează să fi întreprinse pentru a susține dezvoltarea antreprenoriatului local.

Premierul a menționat că acțiunile Guvernului, orientate spre stabilizarea economică, intensificarea dialogului cu partenerii externi și accesul la programele de finanțare, au generat rezultate concrete și noi posibilități pentru a continua implementarea agendei de reforme. Șeful Executivului a vorbit despre reformele inițiate în domeniul justiției, educației, sănătății și s-a referit la măsurile întreprinse de Executiv pentru facilitarea activității mediului de afaceri. Printre acestea - reforma instituțională a organelor de control, reducerea numărului de acte permissive, dar și perfecționarea legislației muncii.

Dialogul a purtat un caracter deschis și interactiv. Întreprinzătorii din regiune au vorbit despre provocările cu care se confruntă, între care accesul agricultorilor la apă pentru irigare, lipsa forței de muncă și necesitatea introducerii unui impozit unic în agricultură. Totodată, au fost discutate problemele ce țin de dezvoltarea infrastructurii drumurilor, finanțele publice locale și accesul la apă potabilă.

Premierul a menționat că fiecare problemă va fi analizată în parte pentru a identifica soluțiile optime de rezolvare a acestora.

Misiunea de audit intern al sistemului de management al calității

Conform Programului de audit pentru anul 2018, aprobat de către Consiliul Calității, în perioada 19 - și evaluarea funcționalității și eficacității SMC și identificarea oportunităților de îmbunătățire.

29 martie 2018, în cadrul Academiei de Administrare Publică s-a desfășurat Misiunea de audit intern a Sistemului de Management al Calității.

Auditul a fost desfășurat în scopul determinării măsurii în care sunt îndeplinite cerințele Sistemului de Management al Calității stabilite prin documente interne aferente, precum

Auditul s-a desfășurat pe domeniul prestarea serviciilor de formare și dezvoltare profesională în domeniul administrației publice și managementului public în Republica Moldova.

Misiunea de audit intern a avut drept obiective:

- evaluarea gradului de adecvare a Sistemului de Management al Calității în raport cu ISO 29990:2010;

- evaluarea capacității Sistemului de Management al Calității de a asigura conformitatea cu cerințele legale, de reglementare și contractuale;

- evaluarea eficacității Sistemului de Management al Calității de a asigura îndeplinirea, în mod continuu, a obiectivelor și politicilor Academiei, ținând cont de schimbările interne și externe;

- identificarea zonelor Sistemului de Management al Calității ce pot fi îmbunătățite în scopul creșterii performanței generale.

Misiunea de audit a fost realizată de către echipa de auditori interni ai Sistemului de Management al Calității, constituită prin Ordinul Rectorului Academiei și anume: Oberșt Ala, consultant GIZ, auditor șef

SMC; Țepordei Aurelia, Butnaru Veronica, auditori SMC.

Echipa de audit a planificat și a desfășurat, în perioada menționată, 10 misiuni de audit intern a subdiviziunilor Academiei. Auditul s-a desfășurat utilizând metodele: interviuri cu angajații, observarea activităților desfășurate, examinarea documentelor, înregistrările, rapoartele de performanță, feedback-uri de la beneficiari, consultarea bazelor de date computerizate, a paginii WEB.

Pe data de 29 martie

2018 a avut loc ședința de închidere a auditului.

Aurelia ȚEPORDEI,
director Departament
dezvoltare profesională

(Sfârșit. Început în pag. 1)

că „Natura a fost primul său pedagog”, învățător în viață. De vreme ce Dumnezeu este Lumină, Bucurie, Înțelepciune, Experiență, Cuvânt etc., El direct și indirect cultivă și emanează în toate aceleași dimensiuni ale eternului.

Serviciile divine oficiale în acest scop - de a aduce vestea „Învierii” lui Iisus Christos - sunt așteptate de conaționali cu sufletul la gură, ca de obicei. Or, ce poate fi mai puternic pe lume decât Credința sau Iubirea? Or, „Iubirea este taina secretelor lui Dumnezeu”, precum remarca Maulana Rumi.

Lumina Divină a Învierii

Învieria Naturii și înflorirea ei bruscă și luxuriant-argintie, precedată de debutul floral al cornului auriu (de fapt, primul dintre pomi care n-are teamă de ninsorile Babei Odochia), însuflețește creșterea și evoluția primăverii consfințite

de „Învieria Domnului”, urmată de „Paștele Blajinilor”, care va duce mai departe sub bolțile ei Lumina Divină a Bucuriei până la încheierea deplină și senină a „Duminicii Mari” sau a „Înălțării Domnului” la Cer. Astfel, crugul sărbătorilor pascale ne va purta pe roata cerească a Soarelui și a împlinirilor creștine și pururea divine într-o cunoaștere a căile credinței și purificarea ființei într-o mutație duhovnicească, ce-o desăvârșesc pe întregul traseu al devenirii de la „Christos a Înviat!” la „Christos s-a Înălțat!”. Lumina nă-

cută din Lumină aureolează „Drumul pătimirilor” mirene, omenești, binecuvântându-ne an de an, secol de secol și mileniu de mileniu spre trezirea/deșteptarea sufletului descendent din Suprasuflet și a Omului din Supraom într-o contopirea lor Dumnezeuască spre a deveni Unul în toate și oriunde!

Sărbătorile pascale sunt parte din Lumina Divină a trăirilor noastre într-o Domnul și într-o Învieria Lui, într-o ne călăuzi din Cer în Cer spre Adevărul Absolut al ființei și al credinței veșnice.

Tudor PANĂ

Marea Unire și unificarea administrativă a țării

Angela POPOVICI,
doctor,
conferențiar universitar

Pe 27 martie 1918, Sfatul Țării a votat unirea Basarabiei cu România, Basarabia fiind, astfel, prima dintre provinciile istorice care s-a unit cu România.

Acest eveniment s-a produs în contextul prăbușirii Imperiului Rus, anarhiei și violenței trupelor care părăseau fronturile Primului Război Mondial. La 2 decembrie 1917, Sfatul Țării, în virtutea dreptului la autodeterminare a popoarelor, a proclamat Basarabia Republică Democratică Moldovenească. Conform Declarației, până la data convocării Adunării Populare, aleasă în baza votului universal, Sfatul Țării reprezenta puterea supremă a Republicii Democratice Moldovenești. Guvern al Republicii a devenit Consiliul Directorilor Generali. Proclamarea independenței Ucrainei, la 13 ianuarie 1918, a grăbit luarea unei decizii similare la Chișinău. Astfel, la 24 ianuarie 1918, Sfatul Țării a proclamat independența Republicii Democratice Moldovenești.

În condițiile unei situații internaționale de maximă tensiune și complexitate, pe 27 martie 1918, Sfatul Țării a votat prin vot nominal deschis în favoarea Unirii cu România cu 86 de voturi pro, trei împotriva și 36 abțineri.

În Declarația Sfatului Țării se menționa: „Republica Democratică Moldovenească (Ba-

sarabia), în hotarele ei dintre Prut, Nistru, Marea Neagră și vechile granițe cu Austria, ruptă de Rusia acum o sută și mai bine de ani din trupul vechii Moldove, în puterea dreptului istoric și dreptului de neam, pe baza principiului ca noroadale singure să-și hotărască soarta lor, de azi înainte și pentru totdeauna se unește cu mama sa, România». În numele Sfatului Țării, Declarația Unirii a fost semnată de Ion Incuț, președinte, Pan. Halippa, vicepreședinte, și Ion Buzdugan, secretar. Condițiile unirii au fost următoarele:

1. Sfatul Țării actual rămâne mai departe pentru rezolvarea și realizarea reformei agrare, după nevoile și cererile norodului. Aceste hotărâri se vor recunoaște de Guvernul român.

2. Basarabia își păstrează autonomia provincială, având un Sfat al Țării (Dietă), ales pe viitor prin vot universal, egal, direct și secret, cu un organ împlinitor și administrație proprie.

3. Competența Sfatului Țării este: a) votarea bugetelor locale; b) controlul tuturor organelor zemstvelor și orașelor; c) numirea tuturor funcționarilor administrației locale prin organul său împlinitor, iar funcționarii înalți sunt întăriți de Guvern.

4. Recrutarea armatei se va face, în principiu, pe baze teritoriale.

5. Legile în vigoare și organizația locală (zemstve și orașe) rămân în putere și vor putea fi schimbate de Parlamentul român numai după ce vor lua parte la lucrările lui și reprezentanții Basarabiei.

6. Respectarea drepturilor minorităților din Basarabia.

7. Doi reprezentanți ai Basarabiei vor intra în Consiliul de Miniștri român, acum desemnați de actualul Sfat al Țării, iar pe viitor luați din sânul reprezentanților Basarabiei în parlamentul român.

8. Basarabia va trimite în Parlamentul român un număr de reprezentanți proporțional cu populația, aleși pe baza votului universal, egal, direct și secret.

9. Toate alegerile din Basarabia pentru voloste, sate, orașe, zemstve și Parlament se vor face pe baza votului universal, egal, secret și direct.

10. Libertatea personală, libertatea tiparului, a cuvântului, a credinței, a adunărilor și toate libertățile obștești vor fi garantate prin Constituție.

11. Toate călcările de legi, făcute din motive politice în vremurile tulburi ale prefaceri-

ținut Consiliul Directorilor (care includea în structura sa șapte directorate). De competența sa țineau toate problemele legate de administrarea Basarabiei. Consiliul Directorilor a adoptat un program de activitate, care a fost discutat și aprobat de Sfatul Țării la 10 aprilie 1918. Principalele sarcini ale administrației basarabene prevăzute în acest program erau: restabilirea ordinii publice, redresarea situației financiare a regiunii, reformarea sistemului judiciar, naționalizarea bisericii, crearea sistemului de învățământ național, pregătirea condițiilor pentru realizarea reformei agrare.

Până în anul 1925, când a fost adoptată *Legea pentru Unificarea Administrativă*, în Basarabia au funcționat toate componentele mecanismului autoconducerii provizorii a regiunii: puterile legislative (Sfatul Țării) și executivă (Consiliul

lor din urmă, sunt amnistiate”.

După Unirea din 27 martie 1918, în Basarabia s-a păstrat vechea organizare administrativ-teritorială, în nouă județe: Akkerman, Cahul, Chișinău, Bălți, Ismail, Orhei, Hotin, Soroca, Tighina. Interesele Basarabiei erau reprezentate în guvernul României de doi miniștri fără portofoliu. Au fost numiți în guvern ca miniștri-secretari de Stat fără portofolii reprezentanții Basarabiei, Ion Incuț și Daniel Ciugureanu. Pentru administrarea regiunii a fost men-

directorilor generali), precum și un sistem de administrație locală (instituția zemstvelor), această perioadă fiind apreciată ca una a autonomiei limitate.

Legea pentru Unificarea Administrativă, din 14 iunie 1925 realiza, în primul rând, unificarea administrativă, continuând tradiția centralizatoare. Legea definitivă, astfel, procesul de organizare unitară legislativă și de stat a României, abrogând diversele sisteme după care se administra fiecare provincie.

Inginer, diplomat, pedagog și savant consacrat

Nicolae ȚĂU, septuagenarul

Cele șapte decenii înscrise pe răbojul neuitării constituie pentru cariera profesională a lui Nicolae Țău (născut la 25 martie 1948) o încercare continuă de cunoaștere a propriei personalități. Sentimentul adânc al responsabilității în viața semenilor și a timpului îl fac să se orienteze just în care direcție să-și concentreze atenția principală. În asta, de regulă, cei născuți în zodia Berbecului sunt ocrotiți și călăuziți de steaua destinului întotdeauna din start pe calea cea dreaptă. Consacrarea deplină profesiei alese, de asemenea, le oferă șansa neașteptată de a fi susținuți și promovați pe făgașul îmbrățișat. Orientarea corectă pentru moment și pentru viitor pe drumul ales al vocației l-au menținut de aceea tot timpul într-un ritm al creșterii și afirmării pe treptele urcușului datorat eforturilor interioare și setei de cunoștințe atât în plan individual, cât și social.

Părtaș al Adevărului și luptător al noului, al schimbărilor de la înălțimea național-universală a lucrurilor și evenimentelor îl găsec întotdeauna gata sufletește și psihologicește un om în care poți avea deplină încredere/deplină nădejde că va face față misiunilor și greutăților de tot felul, de

acasă și din lume.

Cei care l-au susținut și l-au promovat n-au dat greș și nu s-au înșelat în modestia și cumsecădenia lui de Acasă inspirate, se vede, de credință, de ABC-ul decalogic al acesteia oricând și oriunde. Păstrător al tradițiilor cultural-artistice și etico-civice, a crescut, sorbind mereu din izvoarele lor și spirituale și nepieritoare. Cultul familiei (venind de la vatră, de la Baștină, din Andrușul de Jos al județului Cahul alături de icoana strămoșilor, pe care a cinstit-o cu evlavie, la propriu și la figurat, rădăcinile i-au asigurat creșterea continuă în ochii colegilor și ai contemporanilor neîndoios.

Inginer de profesie, devine doctor în economie, susținându-și teza în domeniu la Academia de Științe Sociale din Sofia, Bulgaria (1983). Titlul de Ambasador, pe care îl obține peste un deceniu (1993), îl încurajează să absolvască *Lado International College, Washington*, Statele Unite ale Americii (1995).

Faptul că vorbește fluent limbile engleză, franceză, bulgară și rusă, doctorul habilitat în științe economice, profesor universitar, Nicolae Țău, contribuie prin lucrările sale științifice, monografii și articole publicate în reviste de profil, la lărgirea diapazonului științific și metodic-didactic din țară și străinătate (între care, desigur, în Bulgaria și SUA).

Pretutindeni, oriunde a activat, a dat dovadă de un grad înalt de responsabilitate etico-civică și de profesionalism. Neîndoielnic, în funcțiile pe care le-a deținut (de Ministru de Externe al Republicii Moldova (1990 – 1993) și

de Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Statele Unite ale Americii, Canada și Mexic (1993 -1998) sau de Director Executiv al Centrului pentru Implementarea Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare în Republica Moldova), a demonstrat o înaltă capacitate de muncă și o ținută exemplară de îndeplinire nobilă a îndatoririlor și obligațiilor sale de serviciu și de reprezentant de frunte al țării, pe care a servit-o din îndemnul conștiinței și dintr-o vocație pedagogică și cetățenească, dar și de savant al domeniului, căruia i s-a consacrat din toată inima și cu toată dragostea.

nomică, teoria și practica negocierilor internaționale, alte aspecte privind relațiile internaționale, contribuind, astfel, prin practica sa bogată științifică în pregătirea specialiștilor de înaltă calificare în domeniul respectiv.

Implicat de la bun început în destinul de constituire al tânărului stat, Republica Moldova, ca diplomat, Nicolae Țău nu și-a precupețit defel forțele și nici zilele de odihnă, a lucrat întru consolidarea țării ce i-a oferit un asemenea favor, o asemenea șansă. De unde și certitudinea de a fi o personalitate armonioasă, înțelegătoare și înțeleaptă de-a radia lumină și de-a de-

În fotografie: Andrei Groza, prim-prorector, Aurel Simboteanu, prorector, și Rodica Rusu, șefa Catedrei științe politice și relații internaționale, în momentul transmiterii omagiatului Nicolae Țău, în numele Academiei de Administrare Publică, a sincerelor felicitări cu ocazia frumosului jubileu de 70 de ani, urându-i noi realizări performante în plan personal și profesional.

Aceste calități se străduiește să le altoiască și masteranzilor Academiei de Administrare Publică, unde activează în ultimii ani ca profesor la Catedra științe politice și relații internaționale, având ca discipline de predare serviciile diplomatice și diplomația practică, eco-

monstra răbdare și participare sufletească în toate acțiunile sale. Credem deloc întâmplător și principiul călăuzitor pe care îl exprimă cuvintele marelui diplomat român Nicolae Titulescu („Misiunea diplomatică este nobilă fiindcă ea permite să-ți servești, în același

(Continuare în pag. 10)

O istorie a Academiei în file de ziar

Spicuri din ziarul „Funcționarul Public”
2011

6 mai. Academia de Administrare Publică este vizitată de Marian LUPU, președinte al Parlamentului, președinte interimar al Republicii Moldova, însoțit de către Valentina BULIGA, ministru al muncii, protecției sociale și familiei.

24 mai. Președintele Parlamentului, Marian Lupu, a adresat un mesaj de felicitare cu ocazia aniversării de 18 ani ai AAP.

31 mai – 3 iunie. La Academie s-a aflat într-o vizită de lucru o delegație a Școlii de Administrare Publică (ȘAPS) din orașul polonez Szczecin, din componența căreia au făcut parte: dr. Włodzimierz Puzyna – rector, Eugenia Dziedzic – cancelar, și Tomasz Czubara – șef al Departamentului relații internaționale.

2 noiembrie. Oaspeți ai Academiei au fost Constantin Oprean, rector al Universității „Lucian Blaga” din Sibiu (România), profesor universitar, doctor inginer, și Mihai Neamțu, prorector al acestei universități, profesor universitar, doctor. Rectorii Constantin Oprean și Vasile Marina au semnat un Acord de cooperare pe un termen nelimitat.

2012

2 februarie. A fost semnat Memorandumul de colaborare între Ministerul Mediului al Republicii Moldova și Academia de Administrare Publică privind dezvoltarea capacităților autorităților publice centrale și locale în implementarea și respectarea legislației de mediu în Republica Moldova.

22 martie. A fost semnat Memorandumul de Înțelegere între Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor, Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei (GIZ) și Academia de Administrare Publică.

2 aprilie. A fost semnat Acordul de Cooperare între Ministerul Administrației și Internelor din România și Academia de Administrare Publică privind cooperarea în domeniul managementului funcției publice și al funcționarilor publici.

18 mai. Președintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, a efectuat o vizită de lucru la Academie, în cadrul căreia s-a întâlnit cu președinții de raion nou-aleși, participanți la cursul de dezvoltare profesională „Managementul autorității administrației publice locale”.

22 mai. A avut loc tradiționala conferință științifico-practică cu participare internațională TPAP-2012, fiind vizate problemele actuale ale teoriei și practicii administrării publice.

20 octombrie. Ziarul a publicat decretul Președintelui Republicii Moldova, Nicolae Timofti, din 15 octombrie 2012, prin care, domnului Vasile Marina, rector al Academiei de Administrare Publică, i s-a conferit „Ordinul de Onoare”.

3 – 7 decembrie. Vizită de studiu la Munchen, Germania, a reprezentanților Parlamentului Republicii Moldova și ai AAP, care a fost reprezentată de Vasile Marina, rector al Academiei de Administrare Publică, Oleg Balan, vicerector. În anul 2012, relațiile de colaborare a Academiei de Administrare Publică cunosc o dezvoltare ascendentă cu partenerii din Republica Federală Germania precum: Agenția de Cooperare Internațională a Germaniei /GIZ/, Fundația Robert Bosh Stiftung, Institutul pentru Politici Europene din Berlin /IEP/, Academia Europeană din Bonn /GSI/, Fundația Hanns Seidel Stiftung.

Ancheta jubiliară

pentru absolvenții Academiei de toate promoțiile

1. Ce au însemnat pentru Dumneavoastră studiile la Academie?
2. Cum Vă ajută cunoștințele acumulate la Academie în cariera Dumneavoastră profesională?
3. Cum vedeți rolul de mai departe al Academiei în restructurarea, dezvoltarea și consolidarea administrației publice din republică?
4. Ce ați dori Academiei cu ocazia aniversării a 25 de ani de la fondarea sa?

Ion LEUCĂ,
președintele raionului Glodeni

1. Cunoștințele, acumulate la Academia de Administrare Publică, sunt de neînlocuit pentru funcționarii publici care își exercită mandatele în condiții specifice domeniului, de constrângere materială și psihologică. Când zic „materială”, mă refer la salariile mult sub așteptări și necesități, chiar și în condițiile unui oraș mic sau ale localităților din mediul rural, care, aparent, nu implică mari cheltuieli. Unde mai pui că există și presiunea psihologică, având în vedere că funcționarul public este în contact direct și permanent cu cetățenii, cu problemele acestora. Academia de Administrare Publică oferă cunoștințe și aptitudini care sunt foarte aproape de viața reală, ca funcționarul public să poată contacta mai lejer și mai constructiv cu cetățenii, să le fie de un real folos.

Dețineam deja funcția de președinte al raionului Glodeni, când am început studiile la Academia de Administrare Publică. Deci, procesul de studii a avut un anumit specific condiționat anume de funcția deținută,

de agenda președintelui, de spectrul problemelor gestionate. Firește și specialitatea avea tangențe directe cu ceea ce făceam. Iar teza de master am intitulat-o „Organizarea și funcționarea autorităților administrației publice locale de nivelul doi în Republica Moldova”. Consider că este una actuală pentru că o funcționare rațională și eficientă a administrației publice solicită implementarea metodelor științifice de organizare a activităților administrative. Așa cum, personal, activez în cadrul unei autorități a administrației publice locale, am considerat oportun să identific care este situația existentă și care poate fi aportul nostru în depășirea problemelor cu care se confruntă administrația publică locală. Și pot să-mi permit să afirm că obiectivul stabilit în teză a fost atins.

A fost atins, fiindcă aici, la Academie, am avut parte de profesori de o înaltă cumsecădenie, pentru care am tot respectul, admir înțelepciunea și profesionalismul lor și le mulțumesc pentru cunoștințele împărtășite și pentru susținere. Desigur, absolvirea Academiei nu înseamnă că ne îndepărtăm de instituție, vom întreține și mai departe relații de colaborare, avem deja anumite tradiții în această privință, iar sloganul din holul Academiei - „Viața toată prin instruire și nicidecum o singură instruire pentru întreaga

(Continuare în pag. 7)

(Sfârșit. Început în pag. 6)

viață” - ne îndeamnă că dezvoltăm această colaborare. Sunt cursuri de dezvoltare profesională, alte modalități de a acumula permanent noi cunoștințe în domeniul administrației publice, conform cerințelor zilei.

2. Fiind, poate, cea mai „aplicativă” instituție de învățământ superior, Academia oferă, în același timp, cunoștințe teoretice de calitate în asemenea domenii importante, precum procesul de luare a deciziilor la nivel local, proceduri ce trebuie să fie respectate, managementul serviciilor publice și al finanțelor publice locale, planificarea, elaborarea proiectelor, dezvoltarea locală, transparența și dialogul eficient cu comunitatea, etica profesională a funcționarului public și alesului local.

Deci teoria oferită cu mare

Ancheta jubiliară pentru absolvenții Academiei de toate promoțiile

talent și profesionalism de către profesorii Academiei, alături de practica zilnică în cadrul Consiliului raional Glodeni, constituie pentru mine acel aliaj de care neapărat are nevoie un funcționar public, mai cu seamă, în funcție de conducere.

Și pentru funcționarii publici de rând studiile superioare de masă de la Academia, cursurile de dezvoltare profesională, au fost și sunt o

școală de perfecționare continuă a cunoștințelor. Peste o mie de reprezentanți ai raionului Glodeni au urmat cursuri de perfecționare, alte cca 80 de persoane au obținut studii postuniversitare, de masterat.

3. În cei 25 de ani de activitate, Academia de Administrare Publică a acumulat experiență, idei, metode și practici frumoase în instruirea calitativă a funcționarilor

publici. Instituția a demonstrat că este capabilă să îndeplinească cu demnitate comanda de stat privind asigurarea și dezvoltarea profesională a funcționarilor din cadrul autorităților publice centrale și locale. Este singura instituție dedicată acestei mari „cohortă” care se preocupă de această mare „cohortă” de funcționari de stat, care stă la straja intereselor cetățenilor.

4. Doresc cadrelor didactice mari succese și în continuare, recunoașterea și aprecierea meritelor lor la justa valoare. Aș dori ca pe viitor Academia de Administrare Publică să-și consolideze relațiile de colaborare cu partenerii din Uniunea Europeană pentru a se ralia, în totalitate, exigențelor internaționale în domeniu și pentru a educa specialiști competitivi în spațiul UE.

Masă rotundă privind problemele managementului dezvoltării regionale

Pe 22 martie curent, la Academia de Administrare Publică a avut loc o masă rotundă cu genericul „Practica Uniunii Europene privind disparitățile interregionale în managementul dezvoltării regionale a Republicii Moldova”, organizată de Catedra economie și management public. Tematica respectivă reiese din proiectul fundamental de cercetare „Managementul dezvoltării regionale privind diminuarea disparităților interregionale în cadrul Republicii Moldova prin prisma noii politici de coeziune europeană”. Această activitate, înscrisă pe agenda Programului de implementare a proiectului nominalizat, este planificată spre realizare pentru semestrul I al anului curent.

Pe agenda mesei rotunde au figurat următoarele su-

biecte de discuție:

1. Rolul planificării spațiale în politica regională

- prezentarea Veronice Butnaru, cercetător științific în cadrul proiectului, lector superior universitar.

2. Clasa mentul statelor în funcție de PIB pe cap de locuitor sub nivelul de 50% din media UE 28 - Oleg Frunze, cercetător științific în cadrul proiectului, doctor, lector universitar.

3. Rolul Acordului de Asocierii Uniunea Europeană - Republica Moldova în realizarea politici regionale - Dinu

Manole, cercetător științific în cadrul proiectului.

Masa rotundă a fost mo-

tar, Aurelia Țepordei, cercetător științific în cadrul proiectului, director al Departamentului

derată de Tatiana Tofan, șefa Catedrei economie și management public, director de proiect, doctor în economie, conferențiar universitar.

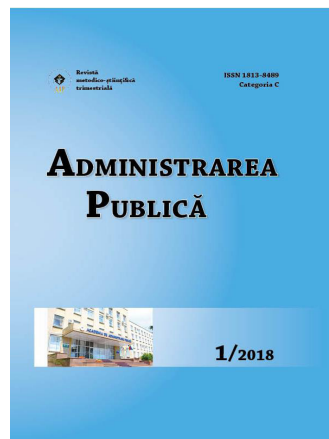
La lucrările mesei rotunde au participat prorectorul Academiei, Aurel Simboteanu, doctor, conferențiar universitar,

dezvoltare profesională, Eugenia Cebotaru, lector superior universitar, Tatiana Savca, lector superior universitar, precum și masteranzii grupelor 212, masterat științific, 215, masterat de profesionalizare.

A apărut revista „Administrarea Publică” nr. 1/2018

„În curând, pe 21 mai curent, Academia de Administrare Publică – acest prestigios centru național de pregătire și dezvoltare profesională a funcționarilor publici – va marca 25 de ani de la fondare. Aș dori să profit de acest prilej și să transmit profesorilor, angajaților, masteranzilor, precum și tuturor absolvenților Academiei cele mai cordiale felicitări și sincere urări de bine, de sănătate și de noi performanțe întru binele și prosperarea Republicii Moldova”. Aceste cuvinte profund emoționante le-am desprins din articolul „Serviciul public – o sferă importantă de formare a specialiștilor”, al cărui autor este **Andrian CANDU, președinte al Parlamentului Republicii Moldova**, inserat la rubrica „Academia de Administrare Publică la 25 de ani”, cu care se deschide nr. 1/2018 al revistei „Administrarea Publică”, tiparul căreia a fost executat recent la S.C. „Elan Poligraf” S.R.L. Cunoscutul om politic meditează în acest articol asupra multiplelor aspecte ale serviciului public, asupra căilor și posibilităților de eficientizare a acestui domeniu, vine cu o analiză concretă a situației existente nu numai în țara noastră, dar și în parlamentele naționale din unele state europene.

În continuare, urmează tradiționala rubrică „Administrarea publică: teorie și practică”, la care sunt plasate articolele „Administrația publică din republica Moldova în contextul proceselor migraționale” (autor – **Constantin SOLOMON, doctor habilitat, profesor universitar**), „Contribuția asistenței externe la con-

solidarea administrației publice” (autori – **Angela POPOVICI, doctor în istorie, conferențiar universitar, și Corneliu POPOVICI, doctor în filozofie, conferențiar universitar, consilier al Președintelui Republicii Moldova în domeniul educației, culturii și cercetării**) și „Garanțiile financiare ale exercitării mandatului de ales local și problemele persistente” (autor – **Sergiu TATAROV, doctor în drept, lector universitar**). Caracteristic pentru problemele examinate în toate aceste trei studii este faptul că ele sunt cercetate prin prisma unor situații concrete din Moldova.

Revista acordă și de această dată o atenție deosebită problemelor de drept, unor aspecte ale reformei justiției naționale. La rubrica „Societatea civilă și statul de drept” subsemnează **Silvia GORIUC, doctor în drept, conferențiar universitar, și Adrian CRASNOBAEV, doctor în drept, lector universitar** („Contractul administrativ – asimilat actelor administrative în contenciosul administrativ”), **Nicolae ROMANDAȘ, doctor în drept, profesor universitar** („Reglementări privind aplicarea normelor dreptului muncii”), precum

și **Natalia CHIPER, doctor în drept, avocat, lector superior, și Irina IACUB, doctor în drept, avocat, conferențiar universitar interimar** („Reținerea ca măsură de constrângere contravențională și impactul său asupra drepturilor omului”).

În cadrul rubricii „Economie și finanțe publice” sunt publicate rezultatele diverselor cercetări ale savanților Academiei de Administrare Publică în domeniul politicii economice promovate la ora actuală în republica noastră. **Tatiana TOFAN, doctor în economie, conferențiar universitar**, se pronunță asupra rolului marketingului în dezvoltarea micului business; **Oleg FRUNZE, doctor, lector universitar**, se referă la modelele de amplasare optimă a obiectivelor economice în regiunile din Republica Moldova, iar **Elena VACULOVSHI, doctor în economie, conferențiar universitar, și Dorin VACULOVSHI, doctor în economie, conferențiar universitar**, investighează unele aspecte de gen ale migrației de muncă din Republica Moldova.

Rubrica „Instruirea funcționarilor publici: strategii și tehnologii noi” este susținută de **Eugenia CEBOTARU, magistrul, lector superior universitar**, cu articolul „Cadru legislativ ce reglementează serviciile publice prestate electronic”, precum și de **Silvia CIOBANU, șef Centru marketing, activitate editoriale, Biblioteca Științifică, Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, și Rodica SOBIESKI-CAMERZAN, director, Biblioteca**

Științifică, Academia de Administrare Publică, cu studiul „Cultura informației în proiectul internațional Serviciu de suport pentru rețeaua de biblioteci”.

Nicolae ȚĂU, doctor habilitat, profesor universitar, personalitate marcantă pe frontispiciul politicii externe a Republicii Moldova din ultimele decenii, semnează la rubrica „Relații internaționale și integrare europeană” (coautor – **Valerian URȘU, masterand, Academia de Administrare Publică**) articolul „Instrumentele și beneficiile programului „Program pentru Pace” pentru Republica Moldova”. Profităm de ocazie și-i transmitem dlui Nicolae Țău cele mai cordiale felicitări și sincere urări de bine, sănătate și succes cu prilejul împlinirii pe 25 martie curent a venerabilei vârste de 70 de ani.

Revista continuă și în acest număr să promoveze noi nume de tineri cercetători în domeniul administrării publice. Printre aceștia sunt **doctoranzii Academiei de Administrare Publică Ana ANTOCI și Vasile COMENDANT** cu articolele „Tipurile și formele de control în administrația publică” și „Politicile patrimoniului cultural în contextul reformei administrației publice”, precum și **Aleksandra GRUEVA, doctorandă, Universitatea Pedagogică Națională de Stat „K. D. Ușinski” din Odessa (Ucraina)**, care semnează articolul „Performanța politică – tehnologie a interacțiunii comunicative”.

Mihai GHEORGHE

Parcul eolian de la Săiți, Căușeni

Din experiența absolvenților Academiei de Administrare Publică

Valeriu MUSTEAȚĂ,
primarul satului Săiți,
raionul Căușeni

Energia eoliană, ca una de alternativă, cu mai multe avantaje comparativ cu cea tradițională, precum ar fi efectul economic și costurile mai mici, a generat ideea creării unui Parc eolian în satul Săiți, raionul Căușeni. De ce un asemenea parc anume în această localitate? Motivul de bază constă în faptul că satul Săiți, dintre localitățile din republică, este situat, geografic, pe cel mai înalt teren față de nivelul mării și unde, pe tot parcursul anului, există curenți puternici de aer, cu un potențial mare de a menține funcționarea permanentă a turbinelor eoliene.

Cum s-a ajuns la realizarea proiectului Parcul eolian, povestește Valeriu Musteață, aflat la cel de-al cincilea mandat de primar al satului Săiți.

- Dorința mea a fost tot timpul de a face lucruri frumoase și de folos comunității. Reieșind din situația financiară a primăriei – planuri aveam și avem multe, dar posibilități puține - am fost și suntem mereu în căutare de parteneri cu care să conlucrăm și să dezvoltăm comunitatea. Cu acest scop, am lansat un apel către toți cei ce doresc să investească în localitate pentru a crea noi servicii și, implicit, a no-

ilor locuri de muncă pentru săteni, care să dezvolte localitatea. Apelul l-am numit sugestiv – „Unda verde”. În baza acestui apel, am reușit multe lucruri utile pentru sat. Dar cel mai interesant proiect avea să fie Parcul eolian.

Vara trecută, s-a adresat la primărie un băștinaș de-al nostru, Sergiu Lazarev, cu propunerea, că ar dori să procure teren pentru a crea un parc eolian. La care i-am spus că este o idee foarte bună și necesară pentru sat, dar trebuie de rezolvat problema cu terenul, fiindcă primăria nu dispune de teren public, care le-ar conveni investitorilor să amplaseze turbinele eoliene. Atunci, după mai multe discuții, am ajuns la o înțelegere, ca dumnealui să negocieze cu proprietarii de terenuri din sat pentru a procura anume terenul amplasat cel mai înalt, care să corespundă condițiilor proiectului.

Pe parcursul lunilor de toamnă a fost studiat teritoriul, s-a negociat cu persoanele ce dețin terenuri în zona respectivă și a procurat primul teren, după care a găsit și primul investitor. Este vorba de S.R.L. ELENASIG.

Activitatea planificată este una de producție, face parte din sectorul industriei energetice privat, de nivel local, care prevede elaborarea și implementarea proiectului inovațional de creare a Parcului eolian, o premieră pentru republica noastră. Realizarea proiectului a început cu instalarea și asamblarea primei turbine eoliene de marca GE WIND ENERGY 1,5S cu puterea de 1,5 MW în extravilanul s. Săiți pentru producerea energiei electri-

ce și comercializarea acesteia, conform avizului de racordare cu Gas Natural Fenosa. Lucrările de montare au fost finisate. Urmează conectarea la rețeaua energetică, apoi, prin intermediul instalației de transformare 0,4/10kv, energia va fi debitată în instalația de distribuție și livrată în rețeaua operatorului de sistem „Gas Natural Fenosa”.

Proiectul oferă oportunitatea de dezvoltare a unor surse de energie alternativă

regenerabilă, care nu produce emisiuni de gaze cu efect de seră. Această turbină este prima din cele 10 preconizate și urmează să fie găsiți investitori pentru instalarea celorlalte 9 turbine, ca Parcul eolian din Săiți să fie complet.

- Ce reprezintă acest parc inedit pentru comunitate, pentru oameni? Care sunt perspectivele de extindere a rețelei de energie eoliană?

- După cum am menționat, ideea a fost apreciată ca una inovativă și de mare folos pentru comunitate și primăria susține întru totul proiectul. Prin decizia consiliului sătesc s-a decis schim-

barea destinației terenului, din agricol pentru construcții, fiind achitată la primărie taxa conform legislației în vigoare.

De pe urma realizării acestui proiect va beneficia și bugetul local, și comunitatea. Se preconizează instalarea unei linii separate până la primărie și obiectele de menire socială, care vor beneficia de energie electrică la un preț cu mult mai redus, ceea ce se referă, desigur, și la populația satului. Un alt beneficiu este că în acest parc vor fi create și noi locuri de muncă.

De asemenea, se prevede extinderea iluminatului stradal. Pentru anul 2018, ne-am propus iluminarea stradală pe întreg teritoriul satului, actualmente iluminatul acoperă o jumătate de sat.

- Însă drumurile trebuie nu numai iluminate, dar și reconstruite, renovate.

- De bună seamă, așa este. Acest obiectiv reiese din Programul Guvernului –reparația drumurilor locale, multășteptat și foarte necesar tuturor. Sperăm să se realizeze. Pentru localitatea Săiți se prevede o sumă de peste un milion de lei, care vor fi îndreptați la acoperirea în variantă alba a drumului central al satului cu o lungime de 2 km.

Părăsind satul, am aruncat încă o dată privirea spre turbina eoliană, deocamdată unica, ce se înalță semeț deasupra satului Săiți, imaginându-mi peisajele eoliene întinse din Olanda sau din alte țări, că putem și noi gândi și gospodări europenește.

Ion AXENTI

Proiecte sociale pe bani europeni

Peste 70 de mii de locuitori din nordul țării vor beneficia de apeducte noi și canalizare. Proiectele vor fi finanțate de Uniunea Europeană, care a alocat aproxi-

la îmbunătățirea condițiilor de trai ale cetățenilor, cât și a posibilităților de dezvoltare a acestor localități. Proiectul prevede construcția unei stații de captare în

mativ 12 milioane de euro. Un volum mare de lucrări urmează să fie efectuate în satele Păscăuți, Damașcani, Proscurenii, Hiliuți, Gălășeni și Mălăiești din raionul Râșcani, unde vor fi construite 20 de kilometri de apeducte și 40 de kilometri de sistem de canalizare.

„Este un proiect de amploare, care va contribui atât

zona Prutului pentru a asigura localitățile respective cu apă potabilă de calitate. În acest sens, vor fi efectuate investigațiile de rigoare pentru a stabili indicii de calitate a apei”, ne-a informat vicepreședintele raionului Râșcani, Galina Zamurdac.

Și primarul de Hiliuți, Alexandru Sandu, exprimând așteptările consăte-

nilor, își pune mari speranțe în realizarea proiectului. „Cât privește apa potabilă, consătenii o au de la cele două fântâni arteziene. Dar nu e îndeajuns. Cu atât mai mult, când va fi realizat proiectul și vom avea apă potabilă din Prut, aceste două fântâni arteziene vor fi conservate.

Pe de altă parte, apa din fântâni lasă mult de dorit, fiindcă mulți oamenii au gropi individuale de canalizare și toate deșeurile se duc în pământ, în ape. Așa că pentru noi principalul obiectiv este construcția rețelei de canalizare cu stație de epurare a apei”.

Și în celelalte localități oamenii sunt în așteptarea realizării cât mai degrabă a proiectului, fiindcă:

- avem pământ lutos, nu se scurge apa, mulți în sat au făcute fântâni unde se acumulează reziduurile și trebuie odată și odată re-

zolvată această problemă, problema apei, care este izvorul vieții;

- așteptăm să fie această centrală care să ne aducă apă bună de la Prut, apă potabilă, dar și să putem iriga pe vreme de secetă, să avem și noi legume de calitate în grădină, să nu cumpărăm, pentru că totuși trăim la sat.”

Proiectele vor fi implementate prin intermediul Agenției de Dezvoltare Regională Nord.

„Trebuie să încheiem lucrările în decembrie 2020. Proiectarea și pregătirea actelor necesare vor dura un an, iar la executarea lucrărilor vom recurge începând din 2019”, a spus directorul ADR Nord, Vitalie Pavonschi.

În total, în perioada 2018 - 2020, în Moldova vor fi realizate 18 proiecte de infrastructură în valoare de 43 de milioane de euro, bani alocați de UE.

Ion VLADIMIR

Inginer, diplomat, pedagog și savant consacrat

(Sfârșit. Început în pag. 5)

timp, și țara ta, și pe aceea în care ești acreditat, fiindcă ea permite asocierea de interese acolo unde, aparent, nu se vede decât contradicție și opoziție”, și de care, evident, compatriotul nostru s-a conștientizat cu demnitate în activitatea Domniei Sale.

Oare altfel mai studia el bulgara și engleza, pe care le-a însușit nu numai din interes de serviciu, ci pe cont propriu în țările respective. Este un exemplu și un model de-a stabili între membrii unei societăți un raport de echilibru și de stimă reciprocă din interior, vădind un deosebit respect pentru cultura gazdei.

Retragerea în domeniul pedagogiei după încheierea carierei diplomatice, la fel, reprezintă pentru Domnia Sa un cult pentru numele de Om, de savant, de specialist care manifestă un cod al bune creșteri și al educației. Munca pedagogică îi este scumpă. Consoarta Dumnealui fiind de profesie filolog, specialist de limbă și literatură română, îi oferea publicațiile, la care era abonată, iar el citea cu nesaț, deoarece materialele, găzduite în paginile lor, reflectau starea de fapt a societății de odinioară, pornind pe calea renașterii naționale. De remarcat și vocația diplomatului și pedagogului Nicolae

Țău de a povesti (vezi volumul „Diplomație în culise”) într-un limbaj viu și fără a face uz de date și amănunte, detalii insignifiante, atunci când se referă în cunoștință de cauză la epoca restructurării, la destinul și mersul ei în fosta Uniune... și-n CSI. Autorul este sincer și în cazul amintirilor, pe care nu se străduiește să le înflorească în fel și chip, atunci când se exprimă despre un lider sau altul de ieri, despre rolul acestora în viața societății de altădată (cum e și cel al lui M. Gorbaciov, pe care „l-a învins opera sa”, ori a lui B. Elțin, deși ambii, precum observă Domnia Sa, te tratau „de sus”, indiferent de situație...).

Omenia și cumsecădenia sunt unitățile de măsură a celor șapte ani de acasă care nu pot fi statornice fără credință și responsabilitate, fără simțul datoriei, fără dragostea de Țară și de Neam, de baștină și de valorile perene, de cauza lor primordială, fără de care un specialist bun încă nu este totul, dacă nu-i patriot, dacă nu-l doare inima pentru alor săi, pentru idealurile și libertățile lor dintotdeauna, pentru identitatea națională.

La cele șapte decenii, îi urăm dlui Nicolae Țău încă vre-o șapte decenii de soare și de căutări rodnice.

Tudor PALLADI

Evitarea risipei de timp

Continuăm în acest număr de ziar abordarea tematicii Managementul timpului în baza Ghidului practic „Instrumente de bună guvernare la nivel local” și anume problema evitării risipei de timp. Ne vom referi la modalitățile de utilizare cât mai eficiente a timpului. Astfel, pentru a folosi cât mai eficient timpul, e bine să se recurgă la următoarele acțiuni.

Elaborarea unui plan de muncă

Este important să vă planificați timpul și să faceți acest lucru în mod sistematic. Ca funcționari publici sau ca aleși locali, sunteți oameni ocupați și, de aceea, este deosebit de important să utilizați eficient timpul, pe care-l aveți la dispoziție. Pentru a vă planifica timpul în mod sistematic, trebuie să:

- inițiați o agendă în care să introduceți activitățile pe care le-ați prioritarizat;
- pregătiți zilnic o listă a sarcinilor „de făcut” pentru acea zi. Însemnați pe listă sarcinile îndeplinite, rând pe rând;
- vă îmbunătățiți abilitățile de citire. Încercați să citiți în mod mai selectiv;
- vă programați timp pentru a planifica activitățile, o dată pe săptămână;
- stabiliți termene-limită pentru fiecare sarcină, în funcție de cât timp aveți de gând să rezervați pentru îndeplinirea acestora.

Evitarea pierderilor de timp

O modalitate foarte importantă de a nu pierde timpul este să stabiliți limite de timp, extern – pentru colegii Dvs. și intern – pentru Dvs. înșivă. Mai jos urmează niște recomandări utile pentru stabilirea limitelor de timp. Analizați-vă comportamentul propriu și stabiliți dacă aveți întotdeauna o atitudine corectă.

Aspecte de stabilire a limitelor	Atitudine greșită	Atitudine corectă
Disponibilitate	Eu trebuie să întrerup ceea ce fac pentru a răspunde la telefon/a vorbi cu ...	Este această întrerupere, într-adevăr, mai importantă decât ceea ce fac acum? Dacă da, bine. Dacă nu, mai poate aștepta.
Durată	Am început acest lucru, deci trebuie să-l termin.	Din simplul motiv că ați început un lucru, nu înseamnă că trebuie să perseverați să-l terminați neapărat tot atunci, mai ales dacă intervine ceva mai important sau mai urgent. Este normal să întrerupeți acest lucru și să continuați cu lucrurile mai importante, pe care puteți să le terminați.
Importanță	Totul este important	Nu este așa. Stabiliți-vă prioritățile și planificați-vă, în mod corespunzător, timpul.
Implicare	Dacă doriți ca un lucru să fie făcut, este mai bine să-l faceți Dvs. înșivă.	Dvs. nu puteți face absolut totul. Implicați-vă doar în lucrurile care necesită să le faceți anume Dvs. Permiteți altora să se ocupe de restul.

Standarde	Dacă un lucru trebuie să fie făcut, el merită să fie făcut bine.	Este destul dacă lucrul este făcut bine – nu este necesar să fie perfect.
Urgență	Aceasta nu poate aștepta.	Sau poate? Ce s-ar fi întâmplat dacă Dvs. nu ați fi fost aici să-l faceți? Este acesta, într-adevăr, cel mai urgent lucru? Este oare, într-adevăr, cea mai bună utilizare a timpului Dvs. pentru acest moment?

Stabilirea priorităților

Întocmiți o listă a tuturor sarcinilor și activităților. Bazându-vă pe scopurile și obiectivele Dvs., faceți lista sarcinilor și activităților care vă vor permite să vă atingeți scopurile și obiectivele.

Decideți asupra priorităților. Tot ce puteți face este să vă stabiliți prioritățile și, astfel, să acordați mai mult timp activităților mai importante. Cineva spunea că niciodată nu poți avea suficient timp să faci toate lucrurile pe care le ai de făcut, însă întotdeauna este timp pentru lucrurile cu adevărat importante. În aceasta constă managementul timpului: organizarea activităților și stabilirea priorităților, astfel încât să reușim să ne îndeplinim atribuțiile cele mai importante și abia apoi, dacă mai rămâne timp, să ne ocupăm de celelalte activități, mai puțin importante.

Cum puteți să vă stabiliți prioritățile, când aveți așa de multe lucruri de făcut, încât nu știți de care să vă ocupați mai întâi. Secretul este să faceți zilnic o listă cu tot ce trebuie să faceți în acea zi: scrieți toate sarcinile, indiferent de timpul pe care îl necesită pentru realizare.

Apoi, trebuie să distingeți între sarcinile importante și urgente. Importanța și urgența nu înseamnă același lucru. Calitatea realizării unei sarcini este determinată de importanța ei. Rapiditatea cu care trebuie îndeplinită sarcina este determinată de urgența ei.

Cadranele planificării individuale

	Urgent	Nu urgent
IMPORTANT	Sarcinile importante și urgente trebuie să fie îndeplinite imediat, cheltuind timp destul pentru a le efectua bine.	Sarcinile importante, dar care nu sunt urgente, pot aștepta până când veți avea timp destul pentru a le face așa cum trebuie.
Neimportant	Sarcinile urgente, dar neimportante, trebuie îndeplinite rapid, pentru a scăpa de ele. Cheltuiți cât mai puțin timp posibil pentru realizarea unor astfel de sarcini.	Sarcinile care nu sunt urgente sau importante pot fi lăsate pentru a fi făcute în ultimul moment, chiar dacă acestea sunt lucrurile care vă plac cel mai mult.

Cadranele planificării individuale (tabelul de sus) reprezintă un instrument util pentru a face față priorităților, precum și rutinei cotidiene. Unul dintre modurile de a distinge între lucrurile urgente și cele nu atât de urgente și de a decide asupra importanței lor relative este de a folosi un tabel simplu cu patru despărțituri, precum este cel de sus. Fără îndoială, sarcinile din pătratul menționat ca urgent și important, sunt prioritare.

Dacă o sarcină este foarte importantă, dar nu este urgentă, aveți timp să lucrați asupra ei. Puteți chiar delega părți ale acestei sarcini pentru a începe procesul. Aveți grijă să nu întârziati cu aceste sarcini foarte mult. Țineți minte, ele sunt importante pentru atingerea scopurilor Dvs. generale.

Ziua păcălelilor are o istorie îndelung disputată, obiceiul farselor fiind o împletire de obiceiuri populare locale specifice fiecărei țări cu legende străvechi și cu ceremoniale de întâmpinare a Anului Nou și, ulterior, a primăverii.

1 aprilie - Ziua Păcălelilor

Indiferent de unde se trage, ziua de 1 aprilie este recunoscută ca fiind Ziua Păcălelilor în majoritatea țărilor lumii. Marcată mai întâi în Europa, Ziua Păcălelilor a emigrat peste Ocean și apoi pe tot globul.

În Franța, unde Ziua Păcălelilor a fost marcată pentru prima dată în secolul al XVI-lea, cel care cădea

victimă unei păcăleli era numit „poisson d'Avril” (pește de aprilie). Acesta trebuia, conform tradiției, să poarte întreaga zi o hârtie prinsă cu un ac cu gămălie pe spate. Hârtia trebuia ori să fie decupată în formă de pește, ori să aibă un pește desenat. Toate acestea, din cauza faptului că în luna aprilie, potrivit astrologiei, soarele părăsește semnul zodiacal al „Peștilor”.

În România Ziua păcălelilor de 1 Aprilie a început să fie practicat în secolul al XIX-lea.

Păcălelile practicate de 1 aprilie variază de la cele simple, de genul „Ți s-au murdărit pantofii”, la cele foarte elaborate, la care unul sau mai mulți

membri ai familiei sau prieteni „lucrează” mai multe zile.

Ziua de 1 Aprilie este marcată în întreaga lume prin farse făcute de oameni celor apropiați. Însă nu doar oamenii păcălesc cu această ocazie, ci și companiile și alte organizații. Vă prezentăm câteva astfel de farse de pomină.

BBC a anunțat, în 1980, pe 1 aprilie, ca legendarul ceas mecanic londonez Big Ben va fi înlocuit cu unul electronic. Informația a revoltat opinia publică britanică, o mulțime de cetățeni exprimându-și protestul în legătură cu această presupusă schimbare.

În 1983, agenția Associated Press anunța de 1 aprilie ca un profesor de istorie de la universitatea din Boston a reușit să stabilească originea „Zilei bufonului”. El afirmă că bufonul de la curtea împăratului Constantin s-a lăudat că ar putea conduce imperiul la fel de bine ca și stăpânul său. Acestuia i-a plăcut ideea și i-a permis măscăriciului să se așeze la cârma țării o zi pe an, de 1 aprilie. Difuzată de o agenție

de presă serioasă, știrea a fost preluată de toată presa americană și abia mai târziu s-a aflat că profesorul respectiv făcuse o glumă.

Un grup de istorici contemporani a realizat un top al celor mai reușite farse de 1 aprilie ale tuturor timpurilor. Primul loc este ocupat de farsa jucată de primăria orașului Koln (Germania), în 1993, celor care practicau jogging în parcul din centru. Gardienii i-au oprit pe alergători, spunându-le că tocmai a fost votată o lege și celora, care nu se conformează, li se vor aplica amenzi. Gardienii spuneau că legea impune încadrarea alergătorului în

O ipoteză, acceptată de majoritate, susține că originea zilei de 1 aprilie are strânsă legătură cu schimbarea calendarului iulian cu cel gregorian. În vechiul calendar, ziua Anului Nou era sărbătorită pe data de 1 aprilie, în loc de 1 ianuarie. După schimbarea calendarului gregorian, în 1582, în timpul lui Carol al IX-lea, oamenii au avut inițial probleme de a se obișnui cu sărbătorirea noului an la 1 ianuarie. Cei, care sărbătoreau Anul Nou la 1 aprilie, au fost numiți „nebulni de aprilie”. Pe măsura trecerii timpului, felicitările trimise pentru Anul Nou la 1 aprilie au început să fie considerate farse, fiind însoțite adeseori de cadouri hazlii.

limita de 6 km/h, nici mai mult, dar nici mai puțin. Motivul? O altă viteză ar fi deranjat veverițele din parc.

Există și superstiții legate de păcălelile de 1 aprilie. Se spune că este bine să faci farsele înainte de ora prânzului, pentru că altminteri vei avea ghinion tot anul.

Abonarea 2018

Continuă abonarea pentru anul 2018 la revista științifico-metodică trimestrială „ADMINISTRAREA PUBLICĂ” și la ziarul „FUNȚIONARUL PUBLIC,” publicații ale Academiei de Administrare Publică.

Revista „Administrarea Publică” apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 42 lei; 6 luni - 84 lei.

Indice poștal: 76957

Ziarul „Funcționarul public” apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 39 lei; 6 luni - 78 lei.

Indice poștal: 67919

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Mihai MANEA - șef Secție

Ion AXENTI - secretar responsabil

Sergiu VLĂDICĂ - redactor

Marina PASTUH - redactor - designer

ADRESA ANOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 350.

Dat la tipar 28.03.2018

E-mail: aap.editura@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

„Funcționarul Public” - supliment la revista „Administrarea Publică” - publicație a Academiei de Administrare Publică